

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2026 r. na posiedzeniu bez udziału stron
w sprawie P. P. skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o
przeciwdziałaniu narkomanii i inne,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 10 grudnia 2025 r., sygn. akt II AKZw 1707/25,
zmieniającego postanowienie Sądu Okręgowego w Sosnowcu
z dnia 20 sierpnia 2025 r., sygn. akt VI Kow 1271/25/wz,

postanowił

**uchylić pkt 2 zaskarżonego postanowienia i w tym zakresie
przekazać sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do
ponownego rozpoznania.**

Andrzej Tomczyk

Andrzej Stępka

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

P. P. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego we
Włoszczowej z dnia 23 marca 2022 r., sygn. akt II K 214/21, za przestępstwa z art.
56 ust. 3 i art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. zw. z art. 12 § 1 k.k. na karę 2 lat i 6 miesięcy

pozbawienia wolności. Wyrok ten został zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 28 marca 2023 r., sygn. akt IX Ka 1115/22.

W piśmie z dnia 2 lipca 2025 r. obrońca złożyła wniosek o udzielenie skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności (k. 2 – 3, uzupełnienie wniosku k. 28).

Postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2025 r., sygn. akt VI Kow 1271/25/wz, Sąd Okręgowy w Sosnowcu, na zasadzie art. 77 § 1 k.k., art. 78 § 1 k.k. i art. 161 § 1 k.k.w. odmówił udzielenia skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności (k. 60 - 62).

Zażalenie na to postanowienie złożyła obrońca skazanego, podnosząc w nim zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mającego wpływ na jego treść, a polegającego na niesłusznym przyjęciu, że mimo spełnienia warunków formalnych oraz istnienia pozytywnej opinii o skazanym, pochodzącej z Aresztu Śledczego w [...], nie istnieje trwała pozytywna prognoza społeczno - kryminologiczna w stosunku do skazanego i tym samym błędnym uznaniu, iż nie zostały spełnione przesłanki do zastosowania wobec niego dobrodziejstwa warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Podnosząc powyższy zarzut obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i udzielenie skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności (k. 78-81).

Zażalenie wniósł również Dyrektor Aresztu Śledczego w [...] podnosząc, że ocena postępów skazanego w procesie resocjalizacji, jak i prognoza kryminologiczno-społeczna są pozytywne - i wniósł o zmianę postanowienia Sądu I instancji (k. 65 - 66).

Z akt sprawy wynika, że następnie na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Sosnowcu z dnia 18 września 2025 r., sygn. akt VI Kow 1398/25/el (prawomocnego od dnia 21 października 2025 r.) skazanemu P. P. na podstawie art. 431a § 1 i 3 k.k.w. udzielono zezwolenia na odbycie w systemie dozoru elektronicznego reszty kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności (k. 116-117).

Orzekający w kwestii dwóch wniesionych zażaleń, Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowieniem z dnia 10 grudnia 2025 r., sygn. akt II AKzw 1707/25:

1/ zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że na podstawie art. 77 § 1 k.k. warunkowo zwolnił z odbycia reszty kary P. P., skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego we Włoszczowie z dnia 23 marca 2022 r., sygn. akt II K 214/21, na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2/ na podstawie art. 80 § 1 k.k. wyznaczył okres próby w wymiarze 3 lat;

3/ na mocy art. 159 § 1 k.k.w. oraz z art. 72 § 1 pkt 1 i 4 k.k. oddał warunkowo zwolnionego pod dozór kuratora oraz zobowiązał go do informowania kuratora o przebiegu okresu próby i wykonywania stałej pracy zarobkowej;

4/ zwolnił skazanego z uiszczenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa (k. 108 - 109).

Od powyższego postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach kasację wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, który zaskarżył orzeczenie w części dotyczącej określonego w pkt 2 okresu próby, na korzyść skazanego P. P. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. oraz art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 80 § 1 k.k., poprzez wyznaczenie skazanemu, na podstawie tego przepisu okresu próby w wymiarze 3 lat od dnia wydania w dniu 10 grudnia 2025 r. postanowienia, podczas gdy czas pozostały do odbycia przez P. P. kary, tj. do dnia 6 lutego 2026 r., jest krótszy niż 2 lata, zatem okres próby, zgodnie z treścią art. 80 § 1 k.k. winien wynosić 2 lata, albowiem skazany nie jest osobą określoną w art. 64 § 2 k.k. lub art. 64a k.k., wobec której ma zastosowanie regulacja szczególna z art. 80 § 2 k.k., stanowiąca o wydłużeniu do 3 lat okresu próby.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się być w sposób oczywisty zasadna, co pozwalało na rozpoznanie jej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z art. 80 § 1 k.k., w razie warunkowego zwolnienia czas pozostały do odbycia kary stanowi okres próby, który jednak nie może być krótszy niż 2 lata

ani dłuższy niż 5 lat. Okres 2 lat jest minimalnym okresem, co oznacza, że nawet gdy koniec kary przypadał wcześniej, zakończenie okresu próby nie może nastąpić wcześniej niż dwa lata po uprawomocnieniu się orzeczenia w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia. Innymi słowy - „czas pozostały do odbycia kary”, o którym mowa w tym przepisie, gdy jest krótszy niż 2 lata, oznacza, że okres próby nie może być krótszy niż 2 lata. Okres próby może być dłuższy niż 2 lata wtedy, gdy okres pozostały do odbycia kary będzie te 2 lata przekraczał, ale wówczas to ten pozostały do odbycia kary okres będzie stanowił okres próby (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 grudnia 2024 r., III KK 450/24, LEX nr 3788281; z dnia 22 maja 2024 r., IV KK 155/24, LEX nr 3716503*).

Słusznie więc podnosi w tej sytuacji Prokurator Generalny, że zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach w jego punkcie 2, dotyczącym ustanowionego wobec skazanego trzyletniego okresu próby jest wadliwe, albowiem zapadło z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą przepisów prawa materialnego, podniesioną w zarzucie kasacji. W realiach niniejszej sprawy czas pozostały do odbycia przez P. P. kary, tj. do dnia 6 lutego 2026 r. (k. 7), był w dacie orzekania Sądu Apelacyjnego w Katowicach, krótszy niż 2 lata. Zatem okres próby, zgodnie z treścią art. 80 § 1 k.k. winien wynosić 2 lata. Tym samym Sąd Apelacyjny ustalając okres próby na 3 lata rażąco naruszył art. 80 § 1 k.k.

Mając powyższe na uwadze, koniecznym stało się uchylenie zaskarżonego postanowienia w jego pkt 2 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach, który kierując się poczynionymi spostrzeżeniami wyznaczy nowy okres próby związanej z warunkowym przedterminowym zwolnieniem, odpowiadający ustawowym wymaganiom wynikającym z art. 80 § 1 k.k.

[J.J.]

[r.g.]

Andrzej Tomczyk

Andrzej Stępka

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

